

METALLI 49

Turun metallityöväen ammattiosasto ry. 49 jäsenlehti 3/2011.

www.metalli49turku.fi

Laaksosen koneistus porskuttaa Sandvikin tilausten sykleissä

Kejomet Oy oli pitkään Konepaja Laaksosen tytäryhtiö. Vuoden 2011 alusta se fuusioitiin Laaksosen. Turun Runosmäessä sijaitsevassa yksikössä hoidetaan Laaksosen koneistukset, kun Orikedon toimipiste tekee levytyöt ja Asennus Laakari tekee mm hissiasennuksia.

Runosmäen yksikkö sijaitsee suurimman asiakkaansa eli Sandvikin naapurissa. Nytkin työn alla on Sandvikin moottorikannattimia ja hydraulikkaosia.

– Tällä hetkellä meillä on töissä vain omia äijjiä, yhteensä parikymmentä koneistajaa ja asentajaa. Kovimman nousukauden aikaan täällä pyöri paljon myös vuokramiehiä. Työtilanne on tasaista vuoristorataa, sanoo varapääluottamusmies **Jani Myllyniemi**.

– Työtilanne on tiedossa maaliskuuhun asti. Tämä on normaalia. Sandvikin tilaukset menevät nykyään kolmen kuukauden sykleissä, ennen tilaukset tiedettiin vuoden päähän. Se toi varmuutta, varapääluottamusmies sanoo.

– Sandvikin lisäksi tavaraa menee jonkin verran mm. Konecranesille ja hieman on myös laivateollisuuden potkurihommia, kertoo Myllyniemi.

– Tulin tänne töihin suoraan armeijasta eikä työpaikassa sinänsä ole ollut valittamista. Enemmänkin voisi töitä olla, mutta ei tässä nytäkään pulassa olla. Ylitöitä ei ole tarvinnut paiskia, Myllyniemi tiivistää työpaikkansa työtilanteen.

Paikallinen sopiminen vaatii neuvotteluvoimaa

Laaksosella uuden työehtosopimuksen palkkorotukset jaettiin

– Työvoima liikkuu, se on realiteetti. Pitäähän ihmisen saada leipänsä jostain. On huolehdittava siitä, että siirtotyöläisille taataan samat oikeudet kuin muillekin. Pitää myös valvoa, että ne toteutuvat käytännössä. Kielitaidottomia työntekijöitä on liian helppo johtaa harhaan, Konepaja Laaksosen varapääluottamusmies Jani Myllyniemi, 28, sanoo.

tasasuuruksina. Myllyniemi on tyytyväinen.

– Surkeimmissa nyrkkipajoissa paikallisesta sopimisesta ei tule mitään, koska neuvotteluvoimaa ei ole Myllyniemi muistuttaa.

– Suurissa työpaikoissa, jossa työntekijöillä on massaetu, homma voi toimia, hän arvelee.

– Joka tapauksessa paikallisen sopimisen pelisääntöjen pitäisi olla nykyistä paljon paremmat. Nyt liikutaan harmaalla alueella, Myllyniemi katsoo.

Ehdolla liittokokoukseen

Jani Myllyniemi on lähössä liittokokousvaaleihin ehdokkaak-

si. Vaalit pidetään maaliskuussa 2012.

– Kiinnostuin ehdokkuudesta jo siksi, että haluan nähdä, miten asiat liitossa käytännössä etenevät, Myllyniemi sanoo. Poliitiikka kiinnostaa myös ja oli selvää, että lähten Metallin vasemmiston listoille.

– Julkista keskustelua seurattaessa tulee väkisin mieleen, että oikeista asioista ei enää mediassa puhuta. Tarjolla on vain kohua kohun perään, Myllyniemi sanoo tuskailleensa. Tämäkin havainto antoi sysäyksen lähteä vaikuttamaan asioihin itse.

Siirtotyöläisille samat oikeudet

Varapääluottamusmies Jani Myllyniemi on työskennellyt Kejometilla vuodesta 2003 ja toiminut luottamusmiehenä ja varaluottamusmiehenä. Nyt vuoden alussa tapahtuneen fuusion jälkeen 28-vuotias Myllyniemi valittiin Laaksosen varapääluottamusmieheksi. Pääluottamusmies **Mika Leino** työskentelee Orikedon yksikössä ja käy silloin tällöin myös Runosmäessä.

– Pääasiassa soittelemme kuulumisia. Minun tehtäväni on katsoa, että asiat menevät myös täällä niin kuin pääluottamusmies

on sopinut. Vuodenvaihteen fuusio ei nähdäkseni ole aiheuttanut isompia ongelmia, sanoo Myllyniemi.

Keskeisenä työelämää muuttavana ilmiönä Myllyniemi pitää ulkomaisen vuokratyövoiman yleistyä. Hän suhtautuu ilmiöön ymmärtävällä realismilla:

– Työvoima liikkuu, se on realiteetti. Pitäähän ihmisen saada leipänsä jostain, Myllyniemi sanoo.

– On kuitenkin huolehdittava siitä, että siirtotyöläisille taataan samat oikeudet kuin muillekin. Pitää myös valvoa, että ne toteutuvat käytännössä. Kielitaidottomia työntekijöitä on liian helppo johtaa harhaan, Myllyniemi muistuttaa. (M49)

Metalli 49 toivottaa Kaikille hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2012!

Puolustusvoimien ruokahuollon yhtiöittäminen, sivu 3

TES- ja raamisopimus- kysely, sivu 4

Konepajalla-näyttely Forum Marinumissa, sivu 8

Työehtosopimus syntyi

Nyt on sitten sekkin koettu. Nimittäin Metallityöväen liiton järjestämä lakko, johon tosin ei koko jäsenistö ehtinyt osallistua, sillä sopu syntyi ennen kuin se ehti laajeta. Epäilin jossain vaiheessa, kestääkö liiton johdon kantti loppuun asti, kesti se tällä kertaa. On hyvä, että kun päätetään jostain, niin pidetään siitä sitten kiinni. Palkankorotuksen tasosta ollaan varmaan montaa mieltä: 2,4 % (1,6+0,8 %) yleiskorotus ensimmäisenä vuotena ja toisena vuonna 1,9 % (1,3+0,6 %). Ei näillä korotuksilla nosteta metallityöläisten arvostusta sille tasolle, jolle se kuuluu. Inflaatio juoksee kokoajan palkkakehityksen edellä tällä korotustasolla. Perälaudan saaminen palkankorotuksiin oli tärkeää. Näin taataan myös niiden työpaikkojen työntekijöille yleiskorotuksen tasoinen korotus, joilla ei ole valittu luottamusmiestä, joka voisi neuvotella paikallisesta sopimisesta. Raamisopimus tuo vuoden 2013 alusta mahdollisesti irtisanotuiksi tai lomautetuiksi joutuville parannuksia. Sopimus antaa verohelpotuksia työntekijöille ja työnantajille, mikä tarkoittaa sitä, että veronmaksajat eli palkansaajat maksavat viulut, sillä jostakin ne veroerot on kerättävä.

Vuosi 2012 on vaalien vuosi

Ensi vuonna ovat kolmet vaalit. Presidentin vaalit tammikuussa. Metallityöväenliiton liittokokousvaalit maaliskuussa. Ja vielä lokakuussa kuntavaalit.

Presidentin vaalissa valitaan ulkopoliittinen vaikuttaja. Mahdollisesti valitaan presidentti, jonka avustuksella Suomi viedään NATO:on seuraavien vuosien aikana. Tätä me vasemmalla emme halua, joten äänestetään presidentiksi sellainen, joka pitää kiinni Suomen liittoutumattomuudesta.

Liittokokousvaaleihin on ehdokkaiden hankinta kuumimmillaan. Ryhmät käyvät kilpailua ehdokkaista. Toiset hankkivat ehdokkaita listoilleen arveluttavain keinoin. Luvataan mm. paikkoja liiton hallintopaikoilta. Näitä ei kuitenkaan voi taata ennen vaaleja ja valituksi tuloa, vaan vasta Tampere-talolla kokoontuvat liittokokousvaaliedustajat valitsevat edustajat liiton toimielimiin.

Jos olet kiinnostunut tulemaan ehdokkaaksi Metallin Vaikuttajien ryhmään, niin ota rohkeasti yhteyttä!

Rauhallista joulua ja parempaa alkavaa vuotta 2012,

Antero Palomäki
Puheenjohtaja
Metalli 49

Kohti liittokokousvaaleja

Vuosi etenee väijäämättä kohti loppuun. Joulun läheisyydestä ei ole tietoaakaan, mikäli katselee ulos ikkunasta. Kalenteri kyllä näyttää ihan toista. Joulun vapaa-

päivät osuvat tänä vuonna viikonloppuun, toivottavasti jäsenistömme perheineen ja ystävineen ehtii tästä huolimatta nauttimaan yhdessäolosta ja laraantumaa ensi vuoden haasteisiin.

Metalliliiton ja Teknologiateollisuuden välille saatiin aikaan sopimus. Sopimus sisältää joitakin laadullisia parannuksia, mutta palkankorotusten tasoon ei välttämättä oltu tyytyväisiä. Palkankorotuksissa on mukana myös paikallisesti neuvoteltava erä. Sen jaosta luottamusmiehet neuvottelevat työpaikalla työnantajan edustajan kanssa. Mikäli sopimukseen jakotavasta ei päästä, jaetaan myös paikallinen erä yleiskorotuksena. Työpaikoilla, joissa luottamusmiestä ei ole, jaetaan koko korotus yleiskorotuksena.

Alkuvuotta ja kevättä tulevat värjittämään kahdet vaalit. On presidentinvaalit ja sitten Metallin liittokokousvaalit. Presidentinvaaleissa alkaa ehdokkaat olla selvillä, mutta Metallin vaaleissa

on vielä muutama ehdokas hakusessa. Ehdokasasettelu on paikoin saanut epämiellyttäviä piirteitä. Ehdokkaita on houkutteltu omille listoille lupaamalla paikkoja niin liittovaltuustoon kuin liittotoimikuntaan. Ikävä tuottaa pettymys näille henkilöille, jotka ovat uskoneet kyseisiä lupauksia. Lupauksien antajilla kun ei ole valtuuksia luvata kyseisiä paikkoja, vaan ne ovat jaossa vasta Tampereella Metallin liittokokouksessa. Liittokokous on Metalliliiton korkein päättävä elin. Se kokoontuu joka neljäs vuosi päättämään liiton johdosta ja linjasta. Kyse ei siis ole mistään vähäpätöisestä asiasta. Siksi jokaisen jäsenen tulee olla hereillä ja äänestää kevään vaaleissa. Se on vaikuttamisen paikka!

Rauhallista loppuvuotta ja työntäyteistä uutta vuotta,

Raimo Kytömaa
Toimitsija Metall 49

METALLISIA MERKKIPÄIVIÄ

Tumo Oy:n pääluottamusmies **MATTI KIVISTÖ** täyttää 21. joulukuuta **60 VUOTTA.**

Stairon Oy:n työsuojeluvaltuutettu **JARI RIIHONEN** täytti 26. elokuuta **60 VUOTTA.**

Ellego Powertec Oy:n pääluottamusmies **AHTI UUTU** täytti 3. joulukuuta **50 VUOTTA.**

METALLI 49

Turun metallityöväenammattiosasto 49 ry:n jäsenlehti

- 38. vuosikerta
- Toimisto, Tuureporinkatu 17 C
20100 Turku
- Puhelin 044 518 9449
- Telefax (02) 231 6016
- Sivun valmistus:
Graafinen Palvelu
Seppo Mäkinen, Somero
- Paino: Salon Lehtitehdas -2011

- Toimitusneuvosto:
Susanna Aalto
Pasi Heikkilä
Sari Holappa
Raimo Kytömaa
Samuli Vienonen

Johannes Yrttiaho
vastaava toimittaja

Metalli 49
onnittelee
pitkän linjan
edunvalvoja!

Kallion Konepaja Oy:n pääluottamusmies **ARI KAJANDER** täytti 7. marraskuuta **50 VUOTTA.**

PERJANTAINA 23.12
toimisto on auki klo 9.30-13.00
ja SEURAAVAN KERRAN 2.1.
TORSTAI 5.1. on arkipyhän aatto,
joten toimisto on auki 9.30-13.00.

Kokoomusjohtoinen hallitus polkee työehtoja

Puolustusvoimien ruokahuollon yhtiöittäminen ja yksityistäminen osa laajempaa hanketta –

Puolustusvoimien ruokahuollon yhtiöittäminen ja yksityistäminen on hanke, jollaiseen en odottanut törmääväni, kun kuuden puolueen hallitus aloitti taipaleensa viime kesänä. Arvelin sentään ay-taustaisten palkkatyöläispuolueiden SDP:n ja Vasemmistoliiton tyrmäävän hankkeen jo alkuvalmistelussa. Näin ei kuitenkaan ole käynyt, vaan lakiesitys on loppuäänestystä vaille valmis.

Palkka-alella myyntikuntoon

Suomen armeijan ruokahuollon palvelukeskus ja 25 varuskuntakohtaista muonituskeskusta yhtiöitetään vuoden 2012 alussa. Yhtiöön siirtyy valtion omaisuutta ja 580 työntekijää. Samalla työehtoja heikennetään merkittävästi, kun uusi yhtiö ottaa käyttöön catering-alan (matkailu- ja ravintola-alan, Mara:n tes) työehtosopimuksen. Puolustusvoimien ruokahuollossa noudatettujen valtion virka- ja työehtosopimusten mukaisia työ- ja palkkaehtoja leikataan jopa 30 prosentilla. En ole törmännyt kansanedustajatehtävissäni vielä tämän kaltaiseen lakiesitykseen, jolla säädetään yhden palkansaajaryhmän palkkojen alentamisesta. Hallituksen esityksen mukaan palkka-ale tarvitaan, koska "verrattuna yksityisiin kilpailijoihin puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen palkat, eläke- ja lomaedut ovat huomattavasti toimialaa paremmat... Perustettavan yhtiön liiketoiminta pyritään organisoimaan siten, että yhtiö on sopeutettavissa osaksi normaalia catering-toimialaa Suomessa."

"Sopeuttaminen" on tarpeen, koska todellisena aikomuksena on myydä perustettava valtionyhtiö 4 vuoden suoja-aikaa seuraavan 2 vuoden siirtymäajan kuluessa catering-alan suurille toimijoille Fazer Foodille tai Sodexolle. Tämä yksityistämistavoite on kirjattu lain perusteluihin: "Suoja-aikana yhtiö olisi valtion yksin- tai enemmistöomistuksessa. Siirtymäaikana valtiolla olisi mahdollisuus luopua omistuksesta kokonaan tai osittain". Kysymyksessä on siis aivan alaston yksityistämistoimi: armeijan ruo-

kuhuollon 64 miljoonan liikevaihto ja 6,4 miljoonan käyttöomaisuus siirretään yksityisille ruokahuollon ketjuille.

Kokoomuslainen säästötoimi, lisäkustannukset yli 7 milj.

Vaadin puolustusvaliokunnassa laskelmia yhtiöittämisen/ yksityistämisen eduista suhteessa ruokapalvelujen tuottamiseen puolustusvoimien omana työnä. Laskelmia ei esitetty. Vuonna 2009 työskennellyt työryhmä teki kuitenkin vertailun, jonka lopputuloksena yhtiöittämismalli tuli yli 7 miljoonaa euroa kalliimmaksi kuin oma tuotanto. Tämän "kokkien ja kenraalien työryhmän" laskelman heitti aikanaan roskeen silloinen puolustusministeri Jyrki Häkämies (kok). Hän päätti yksityistämiskokeilusta Haminassa ja ruokahuollon yhtiöittämisen jatkovalmisteluista. Kokeilun kustannukset ovat nyt karanneet, mutta tosiasia on haluttu visusti vaieta.

Pienipalkkaisten naisten oikeuksia poljetaan

Eduskunnassa ja puolustusvaliokunnassa lakiesitystä on viety läpi kiireellä. Esitin valiokunnassa, että olisimme pyytäneet lausuntoa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalta. Hävisin äänin 5-7. Myös valiokunnan sosialidemokraatit äänestivät hallitusrintamassa esitystäni vastaan. Vaadin myös lakiesityksestä kunnollista työoikeudellista arviota ja lausuntoa tasa-arvoasiain neuvottelukunnalta. Onhan kysymyksessä yhtiöittämishanke ja palkka-ale, joka kohdistuu pääasiassa naisten työntekijöihin. Heitä ar-

meijan ruokahuollon työntekijöistä on 89 prosenttia. Vaatimuksestani valiokunnan kuultavaksi kutsuttiin professori Niklas Bruun. Hänen arvionsa lakiesityksestä oli murskaava. Hän totesi mm. "Lakiesityksessä ei ole selvitetty lainkaan sitä, onko kysymyksessä henkilöstön kannalta sellainen muutostilanne, johon tulevat sovellettavaksi liikkeen luovutusta koskevat kansalliset säännökset ja EU:n direktiivi 2001/23/EY." Myös hän vaati kustannusvertailua ja tasa-arvo- ja sukupuolivaikutusten arviointia. Puolustusvoimien kahdessa aiemmassa, miesvaltaisessa yhtiöittämisessä (Meritaito Oy ja Millog Oy) työehdot säilyivät entisinä.

Yksityistämiseen uutta potkua

Lakiesitys hahmottaa yhtiö- ja yksityistämistäjärjestelyille laajenevia markkinoita: "Muita valtionhallinnon ravitsemispalveluja tuottavia yksiköitä ovat Rikosseuraamuslaitos (vankilat) ja Rajavartiolaitos, jolla on kolme muonituskeskusta. Jatkossa suuri potentiaali liittyy kuntien ravitsemispalvelujen ulkoistamiseen."

Monissa kaupungeissa mm. Tampereella taistellaan Tampereen Aterian henkilöstöruokaloiden ulkoistamista, sopimusalan vaihtamista ja työehtodumppausta vastaan. Turussa ruokapalvelut on päätetty yhtiöittää ja kilpailuttaa. Yhtiöittämiset ovat askel palvelujen yksityistämiseen. Kustannukset nousevat, työehtoja poljetaan. Puolustusvoimissa ruokahuollon luulisi olevan jo huolto- ja toimitusvarmuudenkin kannalta kiinteä osa joukko-osastojen toimintaa. Mutta kun kokoomus johtaa hallitusta, kaikki on kaupan ja johtavan porvaripuolueen vaalirahoitus turvattu taas vuosiksi eteenpäin. Kokoomus vie, tukenaan vihreät ja RKP - hallitusvasemmisto vikisee.

Jyrki Yrttiahho
Kansanedustaja
Eduskunnan
puolustusvaliokunnan jäsen

Yrttiaholta kaksi eläkelakialoitetta Puoliväli indeksiin palattava kaikissa eläkkeissä

Työeläkkeiden tarkistamiseen käytettävää indeksiä huononnettiin vuonna 1996 siirtymällä niin sanottuun taitettuun indeksiin, jossa 65 vuotta täyttäneiden eläkeläisten indeksi sidottiin vain 20-prosenttisesti ansiotasoon. Aiemmin ansiotaso huomioitiin 50-prosenttisesti. Indeksihuononnuksen merkitsee sitä, että eläkeläisten tulot kehittyvät muun väestön tuloja hitaammin.

– Olisi oikeudenmukaista ja kohtuullista palata kaikissa eläkkeissä indeksiin, jossa palkkatason muutosten painokerroin on 50 % ja hintatason muutosten painokerroin 50 %, kansanedustaja Yrttiahho vaatii lakialoitteessaan.

– Eläkkeet turvaavat eläkkeelle jääneiden henkilöiden toimeentuloa pitkäaikaisesti. On kohtuullista, että myös eläkeläisten tulokehityksessä otetaan huomioon yleinen taloudellinen kehitys ja tulotason nousu, Yrttiahho toteaa.

– Pienituloisimmilla, pelkkää kansaneläkettä saavilla eläkeläisillä tulot on sidottu vain kuluttajahintaindeksiin, ja pienten työeläkkeen saajien asema ei juuri poikkea siitä, koska ansiotason nousun paino on niin pieni taitetussa indeksissä, lakialoitteessa muistutetaan.

Ammattitautikorvausta ei saa vähentää eläkkeestä

Nykyisessä työntekijän eläkeläisissä ammattitautina korvattava vamma, esimerkiksi kuulovamma, ei ole ensisijaista etuutta. Tämän vuoksi työntekijän jäädessä eläkkeelle tämä korvaus vähennetään työntekijän eläkkeestä. Esimerkiksi telakkatyöläiselle, jolla todettiin kuulon alentuminen, maksettiin ammattitautikorvaus kertakorvauksena. Kun työntekijä jäi vanhuuseläkkeelle, eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen ilmoitti perivänsä kuulovammasta maksetun elinkoron takaisin. Takaisinperintä on toteutettu vähentämällä kyseinen summa työntekijälle maksettavasta vanhuuseläkkeestä.

– Vaikka työntekijä on eläkkeellä, työssä syntynyt kuulovamma on pysyvä. Takaisinperintä merkitsee, että todellisuudessa vammautunut työntekijä ei saa työperäisestä vammasta aiheuttamasta haitasta lainkaan korvausta, toteaa Yrttiahho ja esittää lakiin muutosta, jossa ammattitautikorvausta ei jatkossa vähennettäisi eläkkeestä. (M49)

Pasin pakina

Raamatullinen raamisopimus

Taas kertaalleen on työväestöä kusetettu sisällöltään täysin tyhjänpäiväisellä raamipaperilla ja olemattomalla palkkaratkaisulla. Raamisopimukseen liittyi yllättäen myös AKT pienen venyttelyn jälkeen. Sitten aamuyön tunteina kehuttiin puolin ja toisin saavutettua sopua "erittäin vaikeiden ja raskaita uhrauksia vaatineiden neuvotteluiden jälkeen". Ainoat uhraukset taisivat neuvotteluosapuolilla olleen rasakat silmäpussit. Suuri, kansakun-

taa syvästi koskettanut näytelmä ja farssi, oli jälleen saanut päätöksensä arvoisella tavalla. Eli vain yöllä voi päästä neuvottelutulokseen. Näin saadaan neuvottelut näyttämään kansalaisten silmissä silta, että ne olisivat ikään kuin totisia.

Raamisopimuksen synnyttyä olivat kaikki silmäätekevät Kataista ja "toveri" Ihalaista myöten kiittelemässä Suomen taloutta vakauttavasta palkkaratkaisusta. Että jaksavatkin kuumentaa työ-

väestöä entisestään. Kuulin aivan puolivahingossa eräässä kahvilassa istuessani erään keski-ikäisen parisunnan puhuvan aika ihmeellisiä. Voi olla, että kuulin väärin, mutta kehuvat raamisopimusta aivan kuin vesi olisi muuttunut viiniksi raamatulliseen tyyliin ja Suomi pääsisi sillä turvin tulevan laman ohi. Tuumailin itsekseeni, että kyllä suomalaiset ovat osanneet jo aikapäiviä sitten laittaa paremmaksi eli muuttaa veden ponttikaksi vailla

minkäänlaisia palkankorotuksia, mutta sekään ei ole Suomea lamasta pelastanut. Kunnolliset euromääräiset palkankorotukset ja ostovoiman kasvattaminen ovat parhaat lääkkeet tulevaisuutta silmällä pitäen.

Pasi Heikkilä, luottamusmies
STX:n Turun telakka
Turun kaupunginvaltuutettu (vas)

TES ja raamisopimus

Mitä jäi käteen?

Teknologioteollisuuden uusi työehtosopimus astui voimaan 24.10. Myös ns. raamisopimus keskusjärjestöjen ja hallituksen välillä toteutui marraskuun lopussa. Mitään kummempaa ei metallityöläiselle kuitenkaan ole luvassa. Tämä kävi ilmi 25. marraskuuta Metallit 49:n järjestämässä TES-infossa, jossa työehtosihteeri **Turja Lehtonen** kävi läpi sopimuksen keskeistä sisältöä.

Sopimuskokonaisuus sisältää 2,4 % yleiskorotuksen palkkoihin ensimmäisen 13 kk:n ajalta. Toisen jakson korotus on 1,9 % 12 kk:n ajalta. Lisäksi maksetaan 150 euron kertakorvaus vuoden 2012 alussa.

Taannehtivuus muistettava sopia

Työehtosopimus tulee palkan korotuksineen voimaan taannehtivasti 1.10. alkaen. Paikallisesti voidaan sopia 1,6 % yleiskorotuksesta ja 0,8 % suuruisesta henkilö-

kohtaisesta osasta. Näin voidaan pyrkiä tasoittamaan palkkaeroja. Jos sopimukseen ei päästä, mennään tasakorotusten mukaan. Sopimusneuvotteluja käydään työpaikoilla paraikaa.

– Jos yhdestäkin asiasta työpaikalla sovitaan TES:stä poiketen, on taannehtivuus vaadittava paikalliseen sopimukseen aina erikseen. Vain palkankorotusten ns. perälauta, kaikille tulevat 2,4 + 1,9 %:n tasakorotukset, sisältää taannehtivuuden automaattisesti, muistutti Lehtonen.

Turja Lehtonen Metalliliitosta kävi luennoimassa uudesta TES:stä Metallit 49:n luottamusmiehillä ja aktiiveille suunnatussa infotilaisuudessa marraskuussa.

Mobimarin pääluottamusmies **Harri Nummela** lähetti liiton suuntaan sellaiset terveiset, että jatkuvat prosenttikorotukset vain lisäävät palkkaeroja työpaikoilla, tarvitaan senttikorotuksia.

Raamissa veronalennuksia yrityksille

Niin sanotussa raamisopimuk-

sessä on mukana lähinnä työnantaja ja suurituloisia hyödyttävät veronalennuksia. Yritysten yhteisövero alenee 0,5 %:a aiemman 1 %:n lisäksi. Ansiotulojen verotus alenee 0,2 %:a eikä se juuri tavallista palkansaajaa auta – suurituloiset korjaavat hyödyn. Veronalennukset leikkaavat kuntien ja valtion tuloja ja vaikuttavat siten sosiaaliturvan ja

palveluiden tasoon heikentävästi. Työnantaja hyötyy valtion osallistumisesta lomautuspäivärahojen rahoitukseen niin, että työnantajan ns. sanktio-osuudesta osa siirtyy valtion kontrolle.

Raamisopimuksen mukaan isyysvapaata pidennettäisiin 12 arkipäivällä vuoden 2013 alusta. (M49)

Paikallinen sopiminen närästä – sentit prosenttilinjan tilalle!

Minigallup metallipajoissa

Kysymme Varsinais-Suomen metallipajojen luottamusmiehiltä, miten Teknologioteollisuuden uuden TES:n mukainen paikallinen sopiminen on työpaikoilla sujunut. Entä mitä mieltä paikallisesta sopimisesta yleensä ottaen ollaan? Miten metallin kentällä nähdään uusi TES ja ns. raamisopimus?

KYSYIMME:

1. Miten TES:n palkan korotuksista on neuvoteltu työpaikallasi? Jos ei vielä ole sovittu, miltä tilanne näyttää?

2. Miten paikallinen sopiminen mielestäsi on toiminut omalla työpaikallasi ja mitä mieltä olet paikallisesta sopimisesta yleisesti ottaen?

3. Muita kommentteja uudesta TES:stä ja "raamiratkaisusta"?

Mika Leino, pääluottamusmies, Konepaja Laaksonen Oy

1. Palkankorotuksista sovittiin paikallisesti tasajaon mukaan eli 2,4 % nyt ensin ja lisäksi tammi-kuussa se 150 euron kertaerä. Kaikki sujui ihan ok.

2. Aikaisemmin työpaikalla on ollut kovempi väantö palkan korotuseristä. Joskus yritettiin tasoittaa palkkaeroja, mutta siitä tuli "kränää" jätkien kesken.

3. Paikalliset sopimukset pitäisi lopettaa.

Jari Vuorinen, pääluottamusmies, Mepu Oy

1. Meillä ei ole vielä sovittu. Yksi neuvottelu on käyty. Näyttää siltä, että perälautaratkaisuun mennään.

2. Muutamassa asiassa on saatu sovittua hyvä paikallinen ratkaisu. Palkkaneuvottelut menevät helposti työnantajan yksipuoliseksi saneluksi.

3. TES:ssä oikeasuuntaisia tekstiparannuksia. Palkankorotukset pitäisi saada senttimääräisinä. Perälauta hyvä tuki palkoista neuvoteltaessa.

Ari Kajander, pääluottamusmies, Kallion Konepaja Oy

1. Korotukset on sovittu jaettavaksi tasajaon mukaan. Sopimukseen pääsemisessä ei ollut ongelmia. Työntekijöillä meillä on 13. Nyt on käynnissä vuoroviikkolomautukset.

2. Mielestäni liittojen pitäisi sopia työehdoista, kun kerran sinne jäsenmaksuakin maksamme. Meillä paikallinen sopiminen on toiminut, mutta yleisesti ottaen se on huonompi kuin liittotason sopiminen.

3. Kannatan senttikorotuksia ainaisten prosenttikorotusten sijaan. Prosenttikorotukset ovat harmittaneet jo vuosikymmeniä, sillä ne kohtelevat työntekijöitä epäoikeudenmukaisesti. Myöskään kertakorotukset eivät ole järkeviä, ne lämmittävät vain hetken. Tätä mieltä ollaan kentällä laajemminkin.

Harri Nummela, pääluottamusmies, Mobimar Oy

1. Kaikille jaettiin tasan 2,4 prosenttia. Työnantaja saa ihan itse tasoittaa palkkakuoppansa!

2. Monta hyvää ehdotusta olen laittanut vireille eikä mikään kelpaa, koska ne kuulemma lisäävät kustannuksia. Paikallinen sopiminen varmaan toimii ihan kivasti työpaikoissa, joissa on paljon henkilökuntaa ja ns. joukkovoimaa, mutta pienemmän paikan todellisuus on eri. Tyhmempikin ymmärtää, että tuotto täytyy pikkupaikassa tehdä nimenomaan työntekijän selkänahasta!

3. On neuvoteltu sellaisista parannuksista, jotka eivät ole kovin tärkeitä tavalliselle duunarille (esim. 1 tunti plm:lle lisää). Toivon, että AKT neuvottelisi ensin ja sitten esim. Teknologioteollisuus.

Telakan varapääläluottamusmies siirtyy kouluttamaan uusia edunvalvojia

Pitkään telakan varapääläluottamusmiehenä toiminut sisustusasentaja Timo Lehto siirtyy vuoden 2012 alusta uusiin tehtäviin. Lehto on valittu Metalliliiton koulutussihteeriksi ja opettajaksi. Pääpaikka tulee olemaan Helsingissä, mutta opettamassa käydään Murikka-opistossa ja tarpeen mukaan myös eri puolilla Suomea. Turku pysyy kotikaupunkina.

- Kaikki uuteen työhön liittyvä ei vielä tietenkään ole selvää, mutta Helsingissä valmistellaan aineistot ja sitten kierretään opettamassa. Pääasiassa vedän luottamusmieskoulutuksia: mm. peruskursseja, jatkokursseja ja palkkauskursseja, Lehto kuvaa.

Työssään telakalla Lehto on toiminut perehdyttäjänä ja Trooli-projektissa hän on vetänyt työtömyysturvainfoja ja johdatusta työttömyysturvalakiin.

- Kouluttaminen on ollut osa nykyistäkin toimenkuvaa. Se on tuntunut kiinnostavalta, Lehto sanoo. Telakkatyönsä ohessa hän on kouluttanut ja kurssittanut itseään mm. työtekniikoksi, hankkinut tietotekniikan ammattitutkinnon ja opiskellut englantia.

- On mukava päästä nyt uu-

Timo Lehdosta liiton koulutussihteeriksi ja Murikan opettajaksi

"- Kouluttaminen on ollut osa nykyistäkin toimenkuvaa. Se on tuntunut kiinnostavalta, sanoo telakalla mm. perehdytyksiä vetänyt varapääläluottamusmies Timo Lehto Metalliliiton uusi koulutussihteeriksi ja opettajaksi. Työt liitossa alkavat vuoden 2012 alusta."

teen työhön soveltamaan opinnoissa ja kentällä hankittuja taitoja, Timo Lehto sanoo.

Halpatuonti muuttanut luottamusmiehen työtä

Lehdolla on pitkä kokemus telakan luottamusmiestehtävistä. Hän on työskennellyt Turun telakalla yhtäjaksoisesti 24 vuotta,

joista 23 luottamusmiestehtävissä.

- Uskon, että voin tuoda kouluttajana Metalliliiton aktiiveille tuoretta näkemystä kentältä. Olen telakalla nähnyt luottamusmiehen työn ja telakkatyön muutoksen. Halpatuontin tuonti on muuttanut työtä huomattavasti, Lehto sanoo. Hän tietää siis käytännössä, mitä mahdollisuuksia luottamusmiehellä on puuttua halpatuontin aihe-

uttamiin ongelmiin työpaikalla.

Kouriin tuntuva kokemus telakan ja metallityöntekijöiden nykylinjasta halpatuontitehtävien ja ulkoistamisineen Lehdolla on itselläänkin tuoreessa muistissa. Hänen nykyinen työnsä telakan sisustusvarustelussa ulkoistettiin vuonna 2010 alkaneiden ytkierrosten aikana. Sata henkeä sai lähteä. Kaikkiaan reilussa puolessatoista vuodessa on väkeä vähennetty 800 henkeä. Puolet

on irtisanottu, puolet on saanut uuden työpaikan.

- Työnantaja on menettänyt valtavasti osaamista, joka nyt korvataan halpatuontivoimalla. Näyttää siltä, ettei korealaisomistaja investoi Turkuun eikä halua hyödyntää telakalla olevaa ammattitaitoa. Onko kyse vain osaamisen ulosmittaamisesta, Lehto pohtii.

Kiitokset työkavereille

Lehto viihtyi työssään telakalla hyvin. Luksuristeilijöiden sisustukset olivat mielenkiintoisia ja haastavia.

- On kuitenkin myönnettävä, että motivaatio jatkaa telakkatöissä heikkeni, kun sisustusvarustelu lopetettiin ja työkaverit saivat lähtöpässi, Lehto sanoo. Koulutussihteeriksi/opettajaksi paikka tulikin hakuun juuri sopivaan aikaan.

- Hyviä työkavereita jää kaipaamaan. Telakalla työntekijöiden edunvalvojaporukka oli tiivis ja saimme paljon uudistuksia aikaan. Sitä kaikkea tulee tietysti ikävä, mutta tässä iässä, kun vielä voi ottaa jonkun uuden askeleen, on se otettava, 48-vuotias Lehto tuumaa. Lehdon tilalle telakan varapääläluottamusmieheksi nousee nyt Juha Jormanainen.

- Kiitokset kaikille kuluneista vuosista, pidetään yhteyttä, uusi koulutussihteeriksi Lehto kiittää ja toivottaa kaikille samalla hyvää joulua ja parempaa vuotta 2012. (M49)

Johannes Yrttiaho

Vakuuttaminen asiakkaiden omistamassa Turvassa kannattaa

Edullisuus yllättää

Turva on keskinäinen vakuutusyhtiö eli asiakkaidensa omistama. Sen perustivat vuonna 1910 palkansaajat ja työväenjärjestöt. Tänä päivänä Turvan takuupääoman omistaa mm. 16 SAK:n ammattiliittoa, kaksi työväenyhteisöä ja Tapiola-ryhmä.

Turvan Turun piirin uusi yhteispäällikkö Jyri Isotupa on monelle neljäksikymmentä vuotta tuttu monista tilaisuuksista. Hän siirtyi

noin vuosi sitten Hämeen vakuutuspiiristä Varsinais-Suomeen yhteispäällikköksi ja toimii Turvan myynnin esimiehenä.

- Tehtäväni on pitää yhteyksiä eri asiakasryhmiin, Isotupa sanoo.

Kilpailukykyiset hinnat, hyvä palvelu

Turva tarjoaa Metalliliiton jäsenille 9 % alennuksen jatkuvasti vapaaehtoisin koti-, auto- ja henkivakuutuksiin. Koti- tai liikennevakuutuksen ottaja saa 5 % omistaja-asiakasalennuksen, joka kymmenen vuoden jälkeen nousee jopa 10 %.

- Toisin kuin pörssiyritykset, me voimme käyttää tuloksemme tarjotaksemme asiakkaillemme edullisemman ja kattavamman vakuutusturvan, kertoo Jyri Isotupa. Kilpailukykyiset hinnat näkyvät asiakastytytyvyytenä ja hyvä palvelu. Tänä syksynä tehdyn puolueettoman tutkimuksen mukaan asiakkaat ovat erityisen

tyytyväisiä Turvan korvauspalveluun.

Yksi lisäsi liittyy Metalli 49:in

Metalliliitto on Turvan suurimpia takuupääoman omistajia. - Turvan vakuutukset on suunniteltu palkansaajan tarpeiden mukaan ja liiton edustajat ovat olleet niitä suunnittelemassa, kertoo Isotupa. Vakuutuslainsäädäntöä hän mainitsee erityisesti Liittokaskon, joka sisältää paljon niitä ominaisuuksia, joita muut yhtiöt tarjoavat vain lisämaksusta. Turvan Liittokasko sisältää mm. muita yhtiöitä laajemman sijaisautovakuutuksen.

Metalli 49:n ja Turvan yhteistyö on jatkunut jo vuosia. Lähes 8000 jäsenen osasto on tärkeä alueellinen yhteistyökumppani. Yhteistyö on poikunut mm. vain Metalli 49:n jäsenille tarkoitettua laajan vapaa-ajan tapaturmavakuutuksen, jolla osasto on va-

Yhteispäällikkö Jyri Isotupa asuu perheineen Raisiossa.

- Kotoisin olen Laitilasta, joten paluu Hämeestä tänne synnyinseudulle on tuntunut mukavalta. Tuntuu, että täkäläisten ihmisten kanssa puhutaan samaa kieltä ja ollaan suoraviivaisempia, Isotupa sanoo. Vapaa-aikaa vakuutusmies viettää kalastaen ja veneillen.

kuuttanut kaikki jäsenensä.

Isotupa kehottaa kaikkia Metalli 49:n jäseniä kilpailuttamaan vakuutusensa Turvassa.

Turvan valteja ovat henkilökohtainen palvelu, palkansaajalle räätälöidyt vakuutukset sekä kustannustehokkuus.

Liittokokousvaalit ja kevätretki Tallinnaan

Nuorisosaosto toimii 2012

Metalli 49:n nuorisosaoston vuosi 2012 käynnistyy liittokokousvaalien merkeissä. Maaliskuussa pidettävissä vaaleissa on Metallin Vasemmiston eli Vaikuttajien listoilla ehdolla useita nuorisosaoston jäseniä (35 vuotta tai alle). Nuoret ehdokkaat kutsutaan helmikuussa yhteiseen saunailtaan pohtimaan liittokokousvaalikampanjointia ja itse liittokokouksessa esiin nousevia tärkeitä kysymyksiä.

Nuorisosaoston toiminta jatkuu keväällä tuttuun tapaan suosituilla retkellä Tallinnaan. Muutakin mukavaa on valmistelussa. Syksyllä 2012 on myös kunnallisvaalit, joissa saoston jäsenien panos on tervetullut. Tapahtumista seuraa tarkempaa tietoa myöhemmin jäsenkirjeessä ja helmikuussa ilmestyvässä lehdessä.

Joonas Laine lietolaiselta Variconilta valittiin Metall 49:n toimikunnan jäseneksi.

Timo Hiltunen Turun telakalta valittiin toimikunnan varajäseneksi.

Nuorisosaosto järjestää taas keväällä koulutus- ja vapaa-ajan matkan Tallinnaan.

Toimikuntaan nuoria

Ammattiosasto Metall 49:n syyskokous valitsi 30. marraskuuta osastolle uuden toimikunnan vuodelle 2012. Osaston nuorista jäsenistä toimikuntaan tuli valituksi kolme edustajaa. Nuorisosaoston aktiivi, sähköasentaja **Joonas Laine**, 33 vuot-

ta, lietolaisesta Varicon Oy:stä valittiin varsinaiseksi jäseneksi. Varajäseniksi valittiin saoston aktiivi **Timo Hiltunen**, 27 vuotta, STX:n Turun telakalta sekä Halikko Pipen nuori pääluottamusmies **Andrej Kraev**, 28 vuotta. Nuorisosaoston vetäjänä jatkaa **Johannes Yrttiaho**. (M49)

Lisätietoja toiminnasta:

Seuraa työpaikkasi ilmoitustaulua, osaston kotisivuja: metalli49turku.fi ja fb-sivua "Metalli 49:n nuoret". Kysy toiminnasta: Johannes 050-4405204, josayr@utu.fi.

Ihmisten auttaminen palkitsee

Anu Tuovinen viisi vuotta Metall 49:n toimistonhoitajana

Kaikille Metall 49:n Tuureporinkadun toimistossa asioiville varmasti tuttu toimistonhoitaja **Anu Tuovinen**, 24, sai jo vuonna 2004 ensikosketuksensa ammatiosastoon.

– Olin kolme kesää osaston kesäpaikassa Ali-Kirjalassa töissä. Sitten hain merkonomiopintojeni vaatimaan työharjoitteluun tänne toimistolle ja pääsin, Anu kertoo. Viiden kuukauden harjoittelu poiki valmistumisen jälkeen työt legendaarisen turkulaisammattiosaston toimistonhoitajana.

– Aloitin ensin osa-aikaisena 14. elokuuta 2006. Tykkään työstäni todella paljon, sillä se pitää sisällään sopivasti rutiinihommia ja toisaalta vaihtelevuutta, Anu sanoo.

”– Tykkään työstäni todella paljon, sillä se pitää sisällään sopivasti rutiinihommia ja toisaalta vaihtelevuutta, sanoo Metall 49:n toimistonhoitajana viisi vuotta työskennellyt Anu Tuovinen.”

– Asiakaspalvelu, kuten jäsen- ja työttömyysturva-asiat ja edunvalvonnassa auttaminen kuuluvat tehtäviini. Lisäksi hoidan taloushallinnon tehtävät, kuten kirjanpidon, laskunmaksun ja palkanlaskennan. Myös tapahtumajärjestäminen, kotisivujen päivitys ja kokouskutsujen hoitaminen ovat osa työtäni, Anu kuvailee.

– Työssä mukavinta on kuitenkin asiakaspalvelu. Mitä erilaisimpiin kysymyksiin joutuu

etsimään vastausta. Kerran esimerkiksi eräs jäsen soitteli ja pyysi minua katsomaan, milloin Tampereelle lähtee busseja. Tässä kuulee monenlaista tarinaa jo ihan tämän tiiviin ja hyvähenkisen työyhteisönkin piirissä. Työyhteisöä en vaihtaisi mihinkään, Anu sanoo.

– Ihmisten auttaminen on tässä työssä antoisinta. Se palkitsee, kun saa apua tarvitsevan asiat järjestykseen, Anu tiivistää. (M49)

VETERAANIT TOIMIVAT

Metalli 49:n veteraanisaoston toiminta ja kokoukset alkuvuonna 2012:

Tammikuu

Ma 2.1. klo 12.00, Rientola. Pulmussuonk. 86. 20360 Turku. Poliittinen katsaus, kansanedustaja **Jyrki Yrttiaho**. To 12.1 klo 12.00 Juttutupa ja kehitysryhmä klo 13.15, Rientola.

Helmikuu

Ma 6.2 klo 12.00 Rientola. To 16.2 klo 12.00 Juttutupa ja kehitysryhmä klo 13.15, Rientola.

Maaliskuu

Ma 5.3 klo 12.00 Rientola. To 15.3 klo 12.00 Juttutupa ja kehitysryhmä klo 13.15, Rientola.

Lisäksi maaliskuussa: Eläketiedotuskoulutusta, eläketiedottaja Jarmo Kallio. Vierailu Eduskuntaan, isäntänä Jyrki Yrttiaho.

Huhtikuu

Ma 2.4 klo 12.00 Rientola. To 12.4 klo 12.00 Juttutupa ja kehitysryhmä klo 13.15, Rientola. Huhtikuussa myös isojen osastojen veteraanitapaaminen Turussa.

Toukokuu

Ma 7.5 klo 12.00 Rientola. To 24.5. klo 12.00 Juttutupa ja kehitysryhmä klo 13.15, Rientola.

Kesäkuu

Ke 6.6 klo 12.00 Alikirjalan veteraanipäivä.

Veteraanien kokouksista ja tapahtumista tiedotetaan osaston nettisivuilla, Turun Sanomien keskiviikkoisin ilmestyvässä TS viikkolehdeksi (yhdistykset), TS nettisivuilla (tapahtumat / yhdistykset) sekä Metalliliiton Ahjo lehdessä (osastot).

Veteraanit ajan tasalla -ohjelma Radio Robin Hoodissa 91.5 Mhz. Lähetyssajat: Tiistai 11:00 ja 16.30 (kuukauden ensimmäinen ja toinen tiistai), torstai 12:30 (kuukauden ensimmäinen ja toinen torstai) sunnuntai 08:50 (kuukauden ensimmäinen ja toinen sunnuntai)

Taitetun indeksin vaikutus:

Eläkkeet kymmenen prosenttia pienemmät

Kansanedustaja Jyrki Yrttiahon ja Markus Mustajärven yhdessä Metalliliiton ammattiosastojen kanssa järjestämässä Ikääntyneiden toimeentulo ja palvelut -seminaarissa 10. marraskuuta väkeä oli Eduskunnan Kansalaisinfon täydeltä, noin 70 henkeä.

Kelan erikoistutkija **Pertti Honkanen** alusti seminaarissa eläkeindeksistä ja sen aiheuttamasta ikääntyneiden toimeentulon kiristymisestä.

Vuoteen 1976 asti eläkkeitä tarkistettiin ansiotason mukaan. Vuosina 1977–1995 oli voimassa puoliväli-indeksi eli 50/50-indeksi, jossa hintoja ja ansiotasoa painotettiin yhtä paljon. Vuonna 1996 Lipposen sateenkaarihallitus otti käyttöön taitetun indeksin eli 20/80-indeksin, jossa ansiotason paino on vain 20 prosenttia.

Esimerkiksi vuonna 1995 kuu-kaudessa 800 euroa (4756 mk) työeläkettä saanut eläkeläinen saa nyt taitetun 20/80 -indeksin vuoksi 119 euroa/kk (708 mk) vähemmän kuin 50/50-indeksillä olisi saanut.

– Vuodessa ero on 1430 euroa (8502 mk), prosenteissa lähes kymmenen, Honkanen kuvasi eläkkeiden jälkeenyjääneisyyttä esitelmässään.

Vanhuspalvelulaki vaatii myös rahoituksen

Ikääntyneiden palveluiden erityisasiantuntija **Eevaliisa Virnes** Kuntaliitosta avasi alustuksessaan

Eduskuntaseminaari pui ikäihmisten toimeentuloa ja palveluita

Ikäihmisten toimeentuloa ja palveluita käsitellyt seminaari kokosi mittavan joukon Metalliliiton ammattiosastojen veteraanijäseniä eduskuntaan Jyrki Yrttiahon ja Markus Mustajärven vieraaksi.

kauan odotetun vanhuspalvelulain sudenkuoppia. Laki on luvattu tuoda eduskunnan käsittelyyn vuonna 2012 ja sen on tarkoitus tulla voimaan 2013. Lakiin oltaisiin tuomassa iäkkäälle henkilölle, 75 vuotta täyttäneelle, subjektiivisen oikeuden kaltainen oikeus riittäviin

hoiva- ja kuntoutuspalveluihin.

– Lakiluonnoksessa ei kuitenkaan ole esimerkiksi henkilöstömitoitusta. Siinä ei myöskään ole käsitelty nykyisiä kustannuksia eikä ehdotusten kustannusvaikutuksia, Virnes totesi puheenvuorossaan. Hänen mukaansa kustannusvaiku-

tukset on selvitettävä realistisesti ja kunnille taattava riittävä rahoitus, jotta luvatut palvelut voidaan myös käytännössä toteuttaa.

Virnes piti tärkeänä, että lain valmistelussa huolehditaan ikäihmisen itsemääräämisoikeuden toteutumista palveluita ohjaavana

periaatteena. Samoin palveluita suunniteltaessa tärkeitä ovat osallisuus ja yksilöllisyys. On pantava erityistä painoa hoidon laatuun, oikeudenmukaisuusnäkökohdat huomioiden, ikäihmisiä ja heidän läheisiään kuunnellen. (M49)

Kenellä minkäkinlaiset raamit

Eläkeläisten raamisopimus on taitettu indeksi. Se on vienyt ostovoimaa ja kasvattanut tuloeroja. Työeläke on niin sanottua

jatkopalkkaa, jonka pitäisi taata, etteivät tuloerot ja ostovoima muutu huonompaan suuntaan. Taitettuun indeksiin siirryttiin

vuonna 1996. Siinä 65 vuotta täyttäneiden eläkeläisten eläkkeet sidottiin 20 %:n painolla ansiotasoon. Alle 65-vuotiaiden eläkeläisten palkkatason painokerroin oli 50 % ja hintatason 50 %.

Vanhemmilla eläkeläisillä painokertoimet olivat 20 % ja 80 %. Vuoden 2005 alusta työeläkkeissä sovellettiin yhtä indeksiä, palkkatason painokerroin 20 % ja hintatason 80 %. Oli otettu käyttöön taitettu indeksi.

Taitettu indeksi on ollut eläkeläisten hyvinvoinnin ja ostovoiman leikkuri. Tammikuusta 1995, jolloin käytössä oli 50/50 indeksi, tammikuuhun 2010 mennessä taitettu 20/80-indeksi on leikannut 10 % verrattuna siihen, että eläkkeisiin olisi koko tuon ajan sovellettu puoliväli-indeksiä.

Taitettu indeksi sovittiin ai-

kanaan hallituksen, työnantajien ja ammattiyhdistysliikkeen muodostamassa kolmikannassa. Kataisen hallituksen ohjelmassa on sovittu, että taitettu indeksi otetaan esille hallituskauden aikana. Nyt olisi ay-lobbareilla näytön paikka. Jo työnsä tehneet jäsenet voisivat kokea tulevaisuuden tasa-arvoisemmin kohdelluiksi. Meidän eläkeläisten kukkaroa taitetun indeksi raami puristaa joka päivä!

Jaostolla vilkasta toimintaa

Veteraanijaoston toiminta on ollut erittäin vilkasta. Mainitakoon kesämatka Fiskarsiin, kesäjuhla Alikirjalassa sekä isojen osastojen laivaristeily, jossa oli mukana peräti 540 henkeä. Vierailimme syksyllä myös eduskunnassa, jossa pidettiin eläkeseminaari ja kuultiin asiaa vanhuspalvelulain etenemisestä. Syystapaamiset on pidetty tavan

mukaisesti Rientolassa. Joulukuun 14. pidetään seminaari ammattiosaston toimistolla ja sen päälle jouluruokailu Wärtsilän ruokalassa. Jaoston kokoukset pidetään perinteisesti joka kuu-kauden ensimmäinen maanantai Urheilutalo Rientolassa klo 12.00. Kaikki veteraanit mukaan, luvassa hyviä alustuksia ajankoh-taisista aiheista.

Veteraanien toiminnasta ilmoitetaan Ahjo-lehdessä ja TS-liitteessä (yhdistykset). Radio Robin Hoodissa kuultavan veteraanien ohjelman löydät myös netistä www.radiorobinhood.fi.

Jaosto toivottaa hyvää joulua ja parempaa uutta vuotta!

Martti Katajainen
veteraanijaoston
puheenjohtaja
Metalli 49

Konepajalla-näyttely Forum Marinumissa

Wärtsilän työttömien perustaman W46-kerhon kolmen vuoden talkootyö huipentui 1. joulukuuta Merikeskus Forum Marinumissa avattuun näyttelyyn. *Konepajalla*. Turkulaisen laivamoottorivalmistuksen historiaa on yksi kolmesta suomalaista laivanrakennusta esitelevästä uudesta näyttelystä.

Forum Marinumin Linnanpuomissa avattiin *Konepajalla*-näyttelyn lisäksi Suomen laivanrakennuksen historiaa esittelevä *Varvilla*-näyttely ja Vuokko Laakson laivasisustuksia esittelevä *Nainen rautakourien keskellä*-näyttely. Näyttelyt yhdistelivät monipuolisesti ääntä, kuvaa ja esineistöä.

– Näyttelyt muodostavat ikään kuin laivanrakennuksen elinkaaren, kuvaa Forum Marinumin toimitusjohtaja **Jaakko Tikka**.

– Konepajalla-näyttely on uusi avaus suomalaisessa museokentässä. Ensi kertaa kolmas sektori on näin vahvasti mukana, hän lisää. Mukana projektissa on ollut myös Åbo Akademin Meri-historian laitos.

Talkootyöllä historiaan

Kun Wärtsilä siirsi vuoden 2005 alusta Turun tehtaan moottorituotannon

Italian Triesteen, perustivat työttömäksi jääneet W46-kerhon. Kerho ryhtyi muun toimintansa ohella vuonna 2008 keräämään muistitietoa ja esineistöä Turun Wärtsilän moottoritehtaan historiasta. Kolme vuotta talkootöitä paiskineen porukan viimeinen rutistus oli näyttelyn pystyttäminen museon tiloihin.

– Kolmenkymmenen hengen porukka kokosi näyttelyn tänne Merikeskus Forum Marinumiin, kertoo perinneprojektissa aktiivisesti mukana ollut **Jorma Hakala**.

– Haluamme muistuttaa tällä näyttelyllä turkulaisia myös Wärtsilän lopettamisesta ja siitä kuinka hyviä moottoreita täällä on vielä muutama vuosi sitten valmistettu, sanoo perinneprojektin vetäjä **Seppo Leino**.

Projektin kokoama mittava aineisto on tallennettu Forum Marinumin arkistoon.

Seppo Leino aloitteesta Wärtsilästä irtisanottujen muodostama W46-kerho ryhtyi kokoamaan muistitietoa moottorivalmistuksen perinteestä Turussa. Vuonna 2008 aloitettu työ huipentui Forum Marinumissa avattuun näyttelyyn. Kuvassa Leino nojaa Vulcanin hehkukupudieseliin eli ns. kuulasytytysmoottoriin. Malli on vuodelta 1903 ja kyseinen kone luultavasti vuodelta 1912. Takana vasemmalla Jorma Hakala ja oikealla Erkki Haapaniemi.

– Se on kaikkien käytettävissä. Toivomme, että joku innostuisi aineistoa penkomaan ja kirjoittamaan siitä vaikka kirjan, vinkkaa Seppo Leino.

Johannes Yrttiaho

Punainen proletariaatti – Krasnyi Proletari IK62. Kärkisörvi, jollaisia myös Wärtsilässä käytettiin. Sorvin valmistus alkoi Neuvostoliitossa 1956. Nimi periytyy Lokakuun vallankumouksessa tärkeässä osassa olleilta Pietarin metallityöläisiltä.

Konepajalla-näyttelyyn kuljetaan laivanrakennusta esittelevän Varvilla-näyttelyn läpi. Ensin leimataan kellokortti ja sitten astutaan sisään konepajaan. Kuvassa W46-kerhon puheenjohtaja Erkki Haapaniemi ja tuttu toimenpide vuosien takaa.

Konepajalla näyttely on yleisölle avoinna Forum Marinum – merikeskuksen Linnanpuomissa (Linnankatu 72, Turku) tiistaista sunnuntaihin klo 11–18. Maanantaisin suljettu.

Harri Siivonen osallistui näyttelyn kokoamiseen mm. puhdistamalla esille pannut W46-moottorin osat. Kuvassa W46:n kiertokanki ja kiertokangen laakeri.

– Turussa aikanaan valmistettu W46 on koko ajan teknistynyt, sähkötekniikkaa ja automatiikkaa on tullut paljon lisää, kertoo Siivonen.

Näyttely esittelee myös moottoritehtaan edunvalvontaa. Näyttelyssä voi kuunnella Wärtsilän työntekijöiden muisteluja edunvalvonnasta ja lakkotaisteluista, katsella vanhoja valokuvia ja vaikkapa äänestää. Kuvassa Wärtsilän pitkäaikainen päälähtämismies Seppo Leino työpaikan edunvalvonnasta kertovassa näyttelypisteessä.